

SALAMANDŘÍ VESELICE

Pavel Zdražil

Triton

SALAMANDŘÍ VESELICE

Pavel Zdražil

SALAMANDŘÍ VESELICE

Pavel Zdražil

Stanislav Juhaňák - TRITON

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu vydavatele

© Stanislav Juhaňák - TRITON, 2011

© Pavel Zdražil, 2011

Illustration © Jana Skalníková, 2011

Cover © Renata Brtnická, 2011

ISBN 978-80-7387-472-8

Stanislav Juhaňák - Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10

www.triton-books.cz

Salamandří veselice – průvodce vnitřním i vnějším časem

Jakási vyprahlost duší dnešních lidí v současné době nabývá již hrozivých rozměrů. Svět, ve kterém žijeme, je postupně zbavován veškeré poezie, takže se začíná stávat čistě utilitární záležitostí. Co nemá žádný ryze praktický smysl, nemá v našich životech ani žádné zvláštní opodstatnění, což s sebou nese jako tíživý důsledek to, že společně s poezií se vytrácí také krása. Setkáváme se s tím takřka na každém kroku.

Například architektura byla vždy jakýmsi zhmotnělým odrazem společného duševního a duchovního bytí. Při pohledu na gotické katedrály, barokní stavby nebo secesní domy nelze nepocítit něco z ducha oněch dob, které jim daly vzniknout. Co asi budou pocítovat naši potomci při pohledu na účelové stavby ze skla a betonu, případně na ony záhadné krychle a kvádry bez oken, které se uhnízdují kolem našich dálnic?

Zdá se, že právě v naší době máme jakési prazvláštní privilegium účastnit se dozrávání plodů tisícileté ignorace a arogance, spjaté s naším nesnadno pochopitelným rozhodnutím opustit harmonii společného soužití se vším čistě přírodním a přirozeným a zmocnit se svého životního prostoru. Snad abychom se jednou provždy zbavili strachu z naší závislosti na nevyzpytatelných životních podmínkách? Místo toho jsme postupně přesunuli svůj život do jakýchsi zhmotnělých komplexů. Ano, z jistého úhlu pohledu žijeme v překomplexovaném světě...

Během těch tisíců let, ve kterých jsme opouštěli všechno přirozené, se někdy mohlo zdát, že probíhá právě jen tento tíživý proces, a že se to snad dokonce děje za našeho společného souhlasu. Jenže skutečnost se jeví v jistém světle, když ji pozorujeme jen zběžně, zatímco při podrobnějším zkoumání se našťestí ukazuje něco značně odlišného. Vždy existovaly určité skryté proudy, které účinně vyvažovaly jednostrannou profanizaci lidského života. Všechny ty nejrůznější tajné nauky, které se šířily od úst povoláného do ucha zasvěcovaného, hermetické proudy, učení starých gnostiků a vůbec všech, kteří byli označováni oficiální doktrínou jako heretikové a podle toho s nimi také bylo nakládáno. Všichni ti často bezejmenní lidé nikdy nepřestávali pracovat na tom, aby udržovali spojení s tradicemi ducha a přímého nazírání skutečnosti. Dnes už víme, že stejný proces byl vyvolán útlakem dobyvatel také v Americe, kde indiáni museli své duchovní tradice udržovat ve skrytu a tajnosti, pokud je chtěli uchovat živé pro své potomky.

Ovšem některé léčivé proudy našeho společného ducha si hledají své cesty zcela spontánně. Jako by ani nebylo pro jejich vznik a existenci třeba žádného

zvláštního úsilí, všechny ty mýty, báje, legendy, a hlavně pohádky v sobě nesou léčivou kompenzační sílu, která spolehlivě vyvažuje náš jednostranný a ryze praktický racionalismus. Pohádky existují stejně přirozeně jako rostliny v lese. A stejně tak nám poskytují stín, vláhu, utišení – spojení s tušnou podstatou.

Samozřejmě že jedním z nejsilnějších proudů, který vždy udržoval rovnováhu, bylo královské umění alchymie, jež navíc snad nejnázorněji demonstrovuje autonomii ducha. Vždyť většina alchymistů laborovala v úplném osamění a bez možnosti vyměňovat si vzájemně své zkušenosti a poznatky. A přesto je shoda jejich výsledků ohromující. Navíc v sobě toto umění spojuje systematickou činnost s pohádkovou bláznivostí a nepraktičností, čímž se blíží poezii, v níž také narážíme na jakousi trvale přítomnou zdánlivou nesrozumitelnost, která má ovšem přinejmenším dva dobré důvody. Vyrostá totiž z tendence ochránit se před tlakem zvenčí, protože alchymisté, hermetici, pohádkáři, taškáři a šaškové museli být především mistry konspirace. Ale mnohem zajímavějším pramenem zdánlivé nesrozumitelnosti je paradoxní povaha samotné skutečnosti. Všichni ti básníci, snílkové a donkichotové o této paradoxní povaze velmi dobře věděli a vždy se jí pokoušeli vyjádřit jakýmsi specifickým kódováním své řeči. Proto šaman, když chce mluvit o tom, že nastala noc, prohlásí, že přišli hbití tapíři. Všichni zasvěcenci vědí, o čem mluví, zatímco nezasvěceným skutečný obsah řeči možná uniká, přičemž se ale může dostavit kouzlo poezie. Přidruženým účinkem poezie je potom to, že probouzí a vyvolává cosi, co upadá v zapomnění díky profanizaci našeho vnitřního světa. Zároveň to čtenáři nebo posluchači umožňuje, aby se znovu přibližoval stavům hlubší koncentrace a kontemplace. Můžeme pronikat někam za hranice pojmů, což má přirozeně léčivé a harmonizující účinky na duši, neboť to probouzí nevědomé vzpomínky na důvěrně známý vnitřní svět. Můžeme se rozpomínat na cosi, co se už zdálo být zcela ztracené...

Pohádková vyprávění a básnění Pavla Zdražila jsou naivní pouze zdánlivě. Jakmile se do světa jeho postav a postaviček trochu víc ponoříme, můžeme hned ucítit množství vnitřních souvislostí a odkazů k širokému kontextu literatury, která nás nechce jen pobavit a zabavit. Jakýmsi nevyčteným, ale o to účinnějším dopadem je něco jako zasvěcení, setkání s tajemstvím...

Tento způsob tvorby, která má v sobě vždy silný náboj poezie, rozvíjí autor vlastně ve všech svých předchozích pracích a v Salamandří veselici už nacházíme zralý plod neustálého propojování významů, jednotlivých epizod a souvislostí.

Navíc je to kniha, kterou je možné číst vlastně celý rok, protože formálně je členěná do dvanácti měsíců, k nimž připojuje nejen souvislosti přírodní – ať jsou to například momentálně dostupné přírodní plody, byliny a způsoby jejich zpracování –, ale hlavně souvislosti vnitřní, tedy archetypální. Celý text se jakoby neklidně pořád odněkud někam převaluje a odbíhá, jednotlivé

linie se zdánlivě někam vytrácejí, aby se vzápětí vynořily a spojily do důvěrně známých významů, které nás zakotví ve vědomí hluboko uložených souvislostí.

Tento text rozhodně není žádné čtení před spaním a nehodí se ani k zahrnutí nudy a prázdnoty nedělního odpoledne. Vyžaduje od čtenáře také určitý vnitřní vklad, ovšem odmění jej především tím, že s narůstající hloubkou kontempace je posilováno také vědomí spojení s vlastní duší, což je vždy léčivé.

Ovšem stejně dobře je možné jen knihu namátkou otevřít, vzít si pár vět a obrazů jako z nějakého breviáře a při procházce lesem se k nim třeba vracet. A možná se k nim ani vracet nemusíme, možná se ve svitu měsíce samy vynoří zpoza ztrouchnivělého pařezu...

Salamandří veselice tak může představovat zkušeného a znalého průvodce vnitřním rytmem našich duševních a duchovních světů. Je to jeden z těch kamínek, dláždících cestu, po níž se snad vrátíme do našeho skutečného domova, do svého srdce. Do onoho domova, který jsme – kdovíproč – opustili. Tato kniha může být jedním z těch světýlek, která nutně potřebujeme, abychom se úplně neztratili ve tmách, do nichž jsme se tak neuváženě nechali zatáhnout svou vlastní nepozorností. A právě proto je jistě dobré, když třeba zrovna následujícím řádkům budeme věnovat plnou pozornost.

Pjér la Šéz

Motto aneb První pohlednice z výšek

...

*Česta strmá,
když v údolí temno.
Na horských štítech
pomeranč.*

*Tužka je ztracená:
do kůry paznehtem
drásám.*

*Horal s vousy,
po kterých šplhají
kamzíci.*

*Ve stěně,
na laně,
visí Smrt.*

*Ale v chajdě teplo,
oheň, čaj...
a modlitbička do dálky,
pod tvou peřinu.*

*Stříbrňák,
Orion, Plejády,
zající a noční pták.*

*Ještě než usnou,
šmírují v houštinách
halogeny skútrů.*

*Prastarý horal
s vousisky až k zemi,
v levém oku slunce,
v pravém zase měsíc.*

Nejspíš král.

Úvodem

Večer si přichystal Kolobrnda na stůl poznámky, letmo načrtnuté... Zapálil tyčinku ze santálového dřeva, na plotnu rozhodil několik bobkových listů.

Chalupou vůně.

V lampě vyměnil žárovku, do solného svícnu doplnil novou svíčku. Pro jistotu dolil petrolejku.

V tomhle údolí v bouřkách často vypínají proud.

Večer plný větru. Sníh.

Probíral se těmi zápisky, pomačkanými, umaštěnými, politými čajem a vínem: pláč i smích, těmi cáry papíru, někde rozmazanými, okousanými od myši... A zde jsou ještě nějaké klikyháky na prošlých jízdenkách, a je to tvoje písmo, Kolobrndo!

Něco mu bylo čím dál víc zřejmé. Zřejmější. Že totiž hlavním tématem těch zápisků je *proměna*. Proměna je možná i nejčastějším slovem v téhle knížce. Tak, proměna je ve vzduchu.

Proměna v básních a povídkách.

V úvahách i v pohádkách.

Proměna jednoho v mnohé.

*Proměna barev až ke zralosti,
ročních dob a šatu měsíců.*

*Proměna na cestách jednotlivců,
v nahlížení na sebe i druhé.*

Proměna hodnot.

Proměna vědomí.

Proměna světa.

Hej, Kolobrndo, kdo tady tvoří? Kdo je tou inspirací?

Proměna sama!

A knížka chce být psána. Tak fajn.

Večer plný větru. Zakrákala vrána.

Kolem chalupy dusali divočáci. Teď to byl hejkal. Hejkal zahejkal. Pes šaman celou dobu neklidný. Vrtěl sebou na pelechu pod postelí, několikrát vylezl, otevřel si dveře na verandu a ňafal do noci.

Kolobrnda se šel podívat, co se děje. Jestli třeba někdo nezabloudil sem do temných hvozdů, či jestli něco neřeší Kulihrach, přátelská lesní bytost... Chvilku poslouchal: ženuška v peřinách spokojeně oddechovala a kočky si hrály na zápraží s pištěcí myší.

Světla v osadě zhasla. Tady, v údolí, často vypínají proud. Ve velikém měsíci vidíš ptáky plout. Vítr vymetl oblohu. Šustí křídla sovy.

„To ten měsíc,“ šeptá si Kolobrnďa tiše.

Lednový úplněk je mocný. Snový.

Oheň ve svícnu plápolá, to jak profukuje. Ruka s perem po papíru skřípe, nejdřív toporně, jako by se rozehrívala, a náhle dojde ke spojení, a ta ruka stává se nástrojem, a pero po papíru tančí, aniž by to stálo námahu, a namísto skřípání: melodie...

...

*Srnečky na poli,
sýkorky na loji.
Rušno je na hnoji!*

*Z blízkých hor sněhy se bouří,
z hromady hnoje se kouří,
skřítkové v trakařích
vozí ho na lesní zahrádky,
v létě tam vykvetou
rozličné pohádky.*

*Z blízkých hor sněhy se bouří,
z hromady hnoje se kouří,
skřítkové po práci,
ve stromě byt,
volní jsou jak ptáci,
vše jak má být.
Očka mhouří,
silný čaj a lžíce medu,
z ničeho nedělaj vědu.*

...

*Rybník je zamrzlý,
kluziště mramorové,
kormorán v ledu klove.
Svůj portrét klove tam v ledu,
starýma očima zahlédl koloběh:
kluka i dědu.*

*Rybník je zamrzlý,
kluziště mramorové,
kormorán poznal chlad,
věděl jak chutná hlad,*

*bubáci na dně
a žádné love.*

*Zobanem pro sílu
na druhou stranu
kormorán do bodu klove.*

...

*Š strejda v rákosí
mumlá a klábosí,
nabíjí, chystá si ránu.*

*Po ránu dal ránu!
Š hlava v klobouku
změněná ve vránu.*

*Šifra akce:
putrefakce.*

¶Leden

...

*Každý okamžik,
každíčká událost,
co se kdy stala,
zůstává.*

*Jenom ji nasvítit,
jen se v ní probudit
a rozhlédnout se.*

*Je to bláznivé:
pozorováním měníme
pozorované.*

Jenom tudy procházím, abych okusil pár zim. Desítky jablek, desítky ohryzků, desítky, jdu sítky okolo remízků.

Chtě nechtě procházím, tebe tu, ženuško, tebe tu provázím. Za obzor dorazím.

Zůstane po mně dým.

Voňavý dým.

Jen tudy procházím.

A přece! Znáš lepší jeviště? Kde možno z hlíny tvořit nádoby, tančit, zpívat, milovat. Hrát role, být těmi rolemi. Být jimi zaslepeně, těžce, nebo od nich být osvobozen a hrát uvolněně.

Znáš lepší divadlo?

Kolobrnďa vyráží se psem šamanem, tím brachem v kožichu, křížencem haskyho s vlčákem. Pohory křupou ve sněhu. Chundelatý ocas, bílý psí maják.

Kolobrnďa vyráží ve svém cestovním plášti, jehož stálými obyvateli jsou dva pidižvíci, dva extrémisti.

Jeden, Drsoň Hartus, bydlí v pravé, druhý, Všemír Libý, v levé kapse.

Nebo obráceně?

Podle toho, jak se díváte. Občas vskočí dost nemístně do děje, ale většinou spí.

Stříbrný mrak u koňské ohrady. Bílá pole.

Dva orli, orel a orlice, trhají na kusy zadní běhy srny. Jakmile se Kolobrnda se psem přiblíží, jen neradi odlétnou na strom a orlími zraky sledují, zda jim tam něco pocestní nechají. Často pozoruje Kolobrnda tu rodinku orla mořského, ví taky o hnízdě na vysoké sosně.

Kolobrnda s Šamanem. Kam že se to ubírají po tom širém bílém kraji? Kam jen jejich kroky kráží... sníh? Kam se oči upírají? Skrze větve do sluníčka, potom zase do měsíčka, samozřejmě slyšet sýčka. Přes potoky, přes řeky, přes lesy a tunely. I tím, co ještě neznali.

Zima je taková, že i smích nějak zamrz. Slunce a mráz, vítr z východu.

Ve sněhu blyští se nekonečně perel. Pes vrhá vlčí stíny v tom ostrém slunci.

Pohory křupou. Nádech, výdech. Cesta tušená.

Po lesní pěšině, lemované keřisky hložinek, pod velikány rovných modřínů, mezitím prošli tři králové. Kašpar, Melichar, Baltazar. Ubírali se z východu na západ. Prý mágové. Nesli tajemství z dávných dob? Tři králové. Minulost, Přítomnost a Budoucnost.

Prošli. Jejich autogramy na zárubních dveří. Křídou.

A strejda myslivec již přihýbá si z placatky na posedu, kulovnici odjištěnou. Je doba tří králů. A odlov je povolen do patnáctého.

Kolobrnda ukázal k obzoru. „Tamhle!“

Tři jiskřičky, tři plamínky.

Pes zpozorněl, štěkl.

Třikrát.

...

Krajem jdou tři králové,

tři mágové, tři matky.

Manu, zlato, byliny,

tam je cesta zpátky.

(Tam je domů,

už nevidím se tomu.)

Bůh slunce,

bůh kola,

bůh hromu,

hlas stromů,

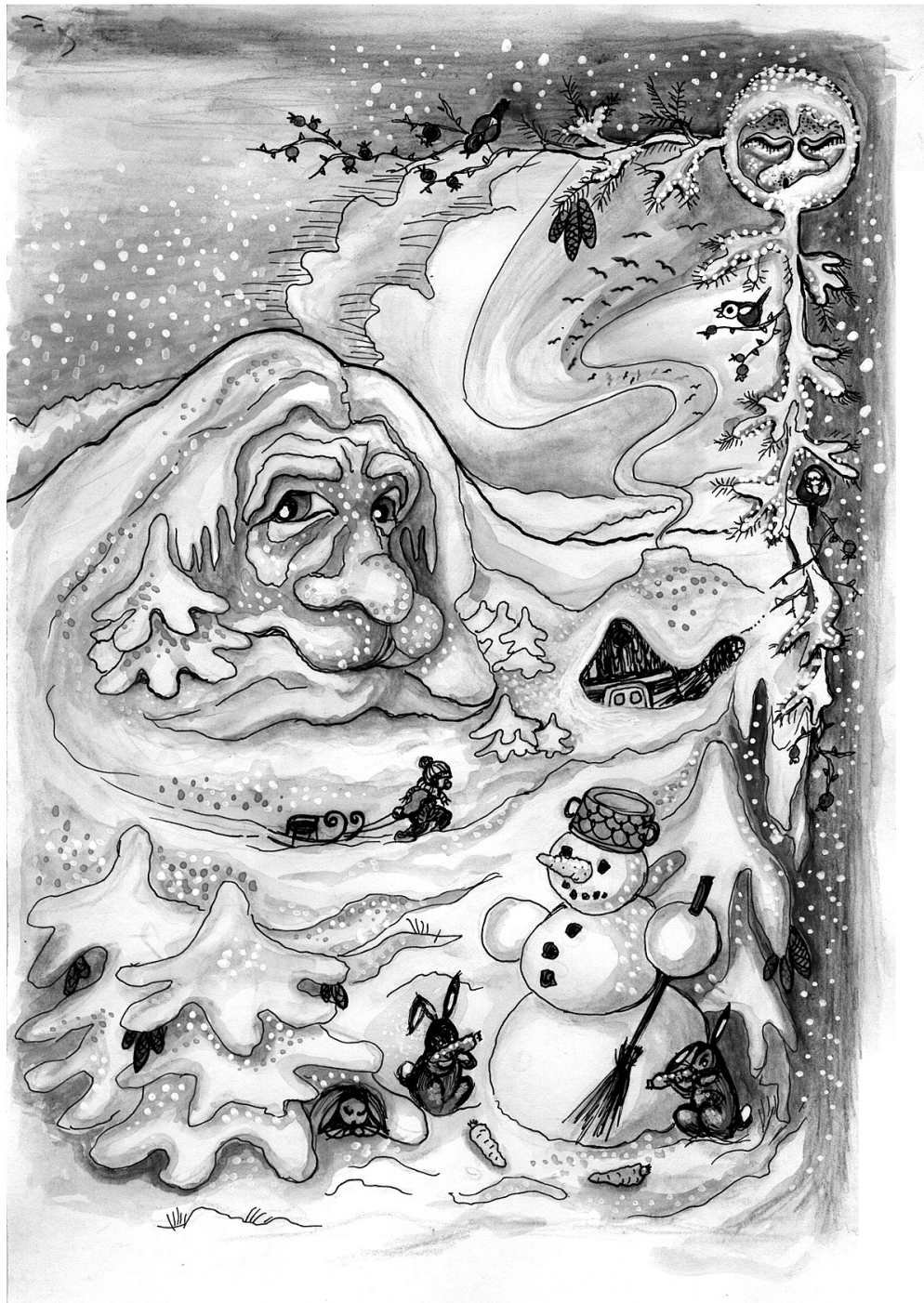
duch lesa...

Potřeba kořenů

najít nebesa,

ač mohu se tomu křenit,

potřeba nebes zakořenit.

*Potřeba větru výt si a pískat,
potřeba Lojzy večer se zlískat.
Potřeba vyplnit stínem světlo,
Něčím Nic,
mráz střídá se s oblevou,
po chladu přijde zas hic.*

*Krajem jdou tři králové,
tři mágové, tři matky.
Manu, zlato, byliny,
tam je cesta zpátky.*

Za koňskou ohradou zírají dva sněhuláci. Skelných očí, oprýskaných kastrolů, tuhých mrkví. Za koňskou ohradou dva sněhuláci. Ve správnou dobu se rozpustí. Jako všechno. Za koňskou ohradou dva huhuláci.

„Neviděli jste před námi jít krále?“

„Trnky že jsou mrazem zralé?“

„Neviděli jste před námi jít mágy?“

„Cože? Do polívky maggi?“

...

Zanecháváme je za sebou. Naše stopy míří nejkratší cestou. Nejkratší cestou na místo, zvané Koloděje. Kolo děje. Zde vedle pěšinky na stromě křížek. Jméno padlého dřevorubce a pozůstatky květin z minulého léta. Tady je potřeba jít přímo.

Já a pes. Mějme mýtinu, kde pálí roští lesní dělníci. Cosi na nás pokřikují.

Šaman mě táhne hlouběji a hlouběji.

Hory. Vysoké. Štrmé.

U krmelce, elce-pelce, pes je náhle vlkem! Velikým, strašlivým vlkem. Fotříkem toho z pohádky o Karkulce. Táhne mě silou několika tryskových motorů.

...

*Ohnivý pašík, divočák,
skáče před námi cik cak.*

*Všecko zdá se proti,
a v takové chvíle nelze pejska krotit.*

Ani na to není rčení.

Temné zavrčení.

*Žene šelma černým lesem,
kdo jsem já a co jsem?
Žene, táhne za obojek pána,
propánajána.
Jsem nucený vymyslet si
pod nohama lyže,
lyže dobře voskované,
lyže, co sníh líže.
Jen ať stačej vlčí střele,
jináč jedem do ..dele.*

*Divoké prase!
Už je tu zase!*

*Než bys řekl Helena,
změnilo se v jelena:
zlaté paroží nad bílou koží.
Ukazuje směr
kolem černých děr.*

Jakoby nás ten jelen chtěl někam zavést.

Do jiného světa. A přesto tohoto.

Bílý jelen se zlatým parožím. *Proměněné prase.*

Rohatý bůh z keltského dávnověku? Pan či Cernunnos? Tentýž, co vozil v dětství Ježíškovy saně s dárky? Nebo smolíčka pacholíčka?

Takový zvláštní jelen, odkudpak ho znám?

Odkudpak ho, Kolobrňdo, znáš?

Zlaté paroží!

Mění se ve strom.

Jako bychom tušili.

Projíždíme úzkou soutěskou... a jsme zde.

Ve středu těch nejhustších lesů a neprostupných hvozdů, kde ze staříčkových padlých stromů vyrůstají proutky nových, kam smrtelník málokdy zabloudí, stojí strom nejmohutnější. Paměť jako velryba, co vzpomíná na těch pár chvilke před člověkem. V ráji zasazený.

Pod ním otevírá se pohádková skála.

Jeskyně, v ní hoří oheň.

Dvanáct úctyhodných starců kolem toho ohníčku.

Dvanáct měsíčků.

Je zde i pramen s živou vodou. Teče do čtyř stran.

Jelen se napil a zklidnil se, i Šaman uchlemstnul a uvelebil se v nohách Kolobrndí, hlavu mezi předními tlapkami.

„Dvanáct lamp ozařuje tváře starcům. Jedna však hoří vydatně: ve stříbrných vlasech, v bělostných vousech, blyští se krystalky ledu. Tichý smích, jako když padá sníh. Obočí – bílé závěje.“

„Už vás tu čekáme!“ zahřmí hlasem lednové bouře. „Leden jméno mé a Január příjmení, ehm... však se nějaký ten pátek známe...“

Kolobrnda pohlíd Lednu do očí: *v bouři klid*. „Neplánoval jsem až takový výlet,“ špit.

„V bouři, v lednové bouři, co mrská blesky horizontem: klid.“

„Plány jsou bílé lány. Je na tvé představě, čím budou malovaný,“ zarymoval měsíc Leden, „ale jedno je jasné: *nechtít vidět znamená konec cesty*.“

„Ještě pořád se dost lidí namísto vidění raději zcvokne,“ culí se děda vedle, Únor.

„Nemohou unést realitu.“

„Integrovat stín.“

„To sem zabloudila nějaká Jája. Nebo Mája? Blábolila, že ji vyhnala macecha pro jahody, nyní, v lednu. Kupodivu nekoupila mražené v hypermarketu ve městě, ale hledala tady, v lese,“ vzpomíná Leden.

„Jo, Mája to byla! Přišla sem k ohni několikrát... Nevyrovnala se ani ve zralém věku s poraněním z mládí. Přece nemohla za to, že strejček byl prasák, že byl na mladý! Než aby nasvítla ten stín, tu bolístku, a tím se vyléčila, navštěvovala raději potrubím Džima Morisna a s ním prý vášnivě obcovala, s ním sdílela milostné radovánky.“

„Ha, ha.“

„Fakticky, to nám vyprávěla. Vždycky, když si vybavovala minulost, když kroužila kolem toho vosího hnízda vzpomínek, zafungovala jakási přehazovačka, a... už byla u Džima v objetí.“

„To jsem zažil jednoho chlapíka, co ještě nyní courá se pražským Žižkovem. Jura Žižkovský, bývalý psychiatr. Loudá se od rána do večera Bořivojkou a somruje peníze. V době, kdy neměl ještě zákaz vstupu do všech lokálů, jsme se kdysi setkali nad sklenicí moku,“ říká Kolobrnda.

„Mluvil velice inteligentně... do chvíle, než kdosi u stolu utrousil cosi o ďáblu. To náhle změnil grimasu, vlasy se mu naježily, začal šilhat a trojčit, nesmyslně vykřikovat, hrozit bývalé manželce, oči v sloup, bělmo.“

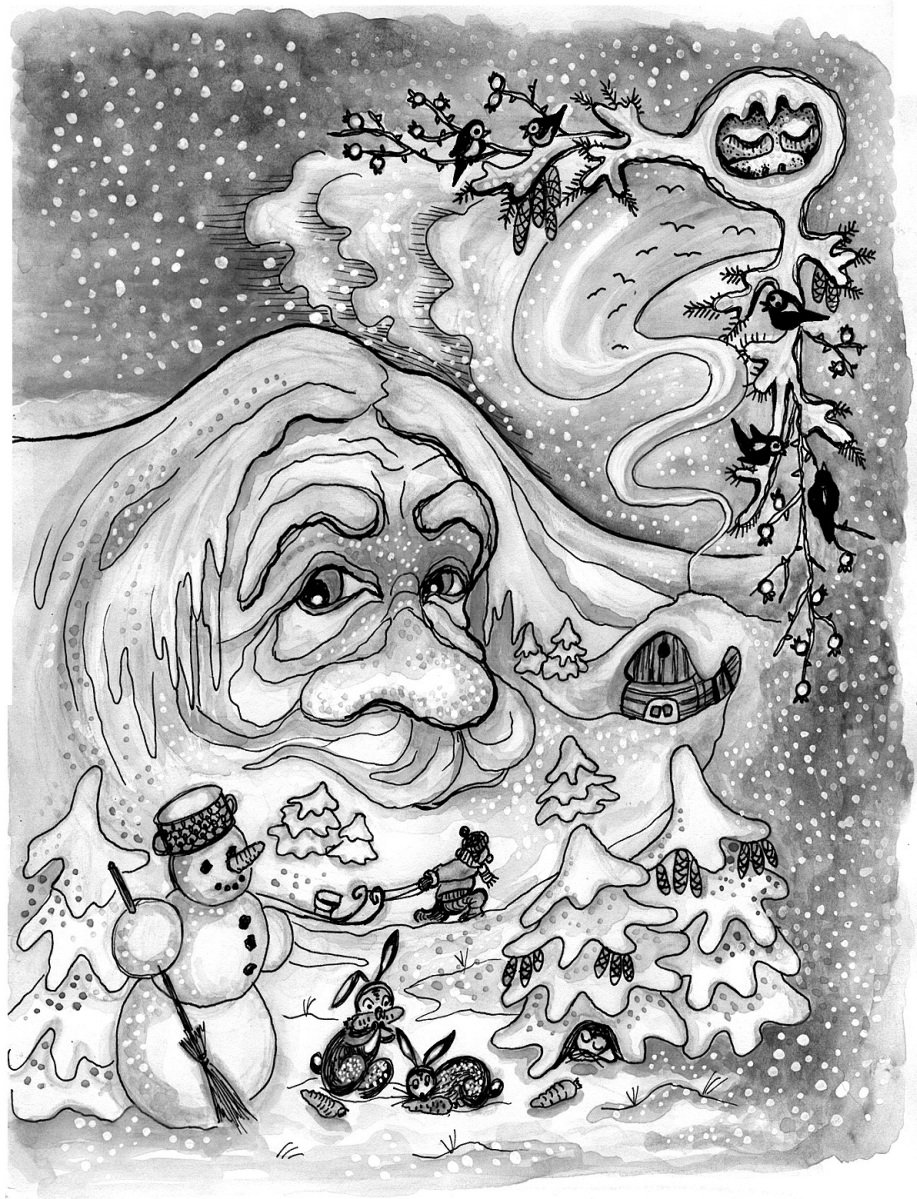
„Když se jal típat hostům vajgly o boty, tak ho vyvedli...“

Tuhle jsem ho potkal. Už mě nepoznával, mnišský ohoz, kokršpanělí oči, v igelitce mu cinkaly flašky, na prsa tlačil si bibli, kolem krku špagát a cedulku: přispějte na charitu.“

„A o té učitelce, co tvrdila dětem, že fena vrhá mláďata tlamou, o té bude ještě řeč,“ smál se hlas některého z měsíců na opačné straně kruhu.

„O tý kantorce Drbohlovový! Na to nesmíme zapomenout!“ Kolobrnda.

„Tyhle příběhy lze zobecnit,“ na to Leden. „Lidi se bojeje, a nevěděj, že

sami sebe. Svého procitnutí.“

„Mají hrůzu z proměny.“

„Tak, tak, příteli... Anebo si všimněme, jak mnoho takových, když už unaveni sami sebou na okamžik vyplachtí, jak se

honem honem

kouknou na hodinky, jak se honem srovnají s časem.“

„Leknou se a rychle se vrací do klece.“

„Do mříží z času a prostoru.“

„Bojí se toho stavu, který léčí.“

Povídali si, povídali, a ostatní měsíkové se přidávali do debaty, rozvíjeli témata a zase je zavíjeli. Mlčeli a pokyvovali, bručeli si nějaké melodie, občas zabubnovali či zachřestili. Zaduli na píšťaly.

Náhle se přihnal sněhový mrak a obtěžkal prastaré paže větví, co shýbaly se až k jeskyni. Kolobrnďa se zachvěl závanem zimy, *to když sykla obava nad tím, jak se těmi závějemi vrátí zpátky do chalupy.*

„Obavy? Strach?“ ihned vytušil děd. „Strach je žrout síly!“ Usmíval se. Všichni měsíkové se smáli. Jiskřičky v očích. „Achich ouvej! Strach je ve mně temný brach! A nikde jinde!“ Všichni ti milí dědkové okolo ohně se řehtali, i Kolobrnďa se řehtal, a bylo mu tak volně, tak svobodně, tak dobře...

Leden pak vyřkl něco, o čem Kolobrnďa mnohokrát dupal. Řekl tehdy: „Víš, kamaráde, jsou dva druhy lidí. Ti, co *jsou*, a ti, co přemýšlí o tom, jak by to mělo být.“

Ti, co jsou, a ti, co přemýšlí o tom, jak by to mělo být.

„Až se vrátíš do chalupy k ženušce, uvědomíš si souvislosti, a máme také tušení,“ mrknul na ostatní měsíce, „že sedneš ještě dneska k dubovému stolu, a něco napíšeš.“

„Třebas o tom Strachu.“

Kolobrnďa se rozloučil, obohacený, s příslibem další návštěvy.

Dědkové ještě zamávali a zlatoparohatý jelen vyprovodil Kolobrnďu se psem Šamanem na okraj lesa. Zde se opět proměnil v divočáka, zachrochtal a zmizel v nízkém podrostu.

Zbývalo překonat kopečky, hory:

...

*Hory a stoupání,
hektolitry potu,
cesta a houpání,
na paloucích skotu.*

*Krakonoš už míchá
pro zvířata šrotu.
Mokrej sníh teď cítíš
skrz děravou botu.*